യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 109

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഏതസ്മിന്നന്തരേ സർവേ മന്ത്രിണോ നൃപമായയുഃ .
മുനയോ വാസവമിവ ദൈത്യാക്രാന്തനഭോഭുവമ് .. 1
മന്ത്രിണ ഊചുഃ .
ദേവ നിർണീതമസ്മാഭിര്യാവന്ന വിഷയോഽരയഃ .
ത്രയാണാമപ്യുപായാനാം ദണ്ഡസ്തേഷു വിധീയതാമ് .. 2
പ്രണയോഽനുപ്രവേശോ വാ ന കദാചന യഃ കൃതഃ .
അധുനാ തേഷു തം ദേവ കുര്യാത്തേഷു കഥൈവ കാ .. 3
പാപാ മ്ലേച്ഛാ ധനാഢ്യാശ്ച നാനാദേശ്യാഃ സുസംഹതാഃ .
ബഹവോ ലബ്ധരന്ധ്രാശ്ച സാമാദേർനാസ്പദം ദ്വിഷഃ .. 4
തത്-സുസാഹ/സമേവേദം വർജയിത്വാ പ്രതിക്രിയാ .
നാന്യാസ്തി ശീഘ്രമേവാതോ രണോദ്യോഗോ വിധീയതാമ് .. 5
വീരാണാം ദീയതാമാജ്ഞാ പൂജ്യന്താമിഷ്ടദേവതാഃ .
ആഹൂയന്താം ച സാമന്താ ഹന്യതാം രണദുൺദുഭിഃ .. 6
സന്നഹ്യന്താമശേഷേണ നിർഗച്ഛന്തു രണേ ഭടാഃ .
ക്രിയന്താം കാലകമ്പാഭ്രമേദുരാ രാജിതാ ദിശഃ .. 7
ആസ്ഫാല്യന്താം ധനൂം(ഷി-ഉ)ച്ചൈഃഖ് ക്വണന്തു ഗുണപങ്ക്തയഃ .
ഭവന്തു ജലദശ്യാമാഃ ककुഭഃ ഖണ്ഡമണ്ഡലൈഃ .. 8
സ്ഫുരജ്ജ്യാവിദ്യുതഃ ശൂരവാരിദാ ഘനഗർജിതാഃ .
നാരാചധാരാ മുഞ്ചന്തു കചത്കോദണ്ഡകുണ്ഡലാഃ .. 9
രാജോവാച .
ഗമ്യതാം സങ്ഗരായാശു സംവിധാനം വിധീയതാമ് .
സ്നാത്വാഹം പൂജയിത്വാഗ്നിം നിർഗച്ഛാമി രണാജിരമ് .. 10
ഇത്യുക്ത്വാ നൃപതിഃ സ്നാതോ മഹാരമ്ഭോഽപി സ ക്ഷണാത് .
പ്രാവൃഷീവ നവോദ്യാനം ഗങ്ഗാജലധരൈർഘടൈഃ .. 11
അഥ പ്രവിഷ്ടോഽഗ്നിഗൃഹം പൂജയിത്വാ ഹുതാശനമ് .
ആദരേണ യഥാശാസ്ത്രം ചിന്തയാമാസ ഭൂമിപഃ .. 12
നീതമായുരനായാസവിലാസവിഭവശ്രിയാ .
പ്രജാഭ്യോ ദത്തമഭയമാസമുദ്രസമുദ്രിതമ് .. 13
ആക്രാന്തവസുധാപീഠാഃ പാദപീഠേ കൃതാ ദ്വിഷഃ .
ലതാഃ ഫലഭരേണേവ നമിതാഃ ककुഭോ ദശ .. 14
പ്രജാചിത്തേന്ദുബിമ്ബേഷു ലിഖിതം ധവലം യശഃ .
ഭൂമാവാരോപിതാ കീർതിലതാ ത്രിപഥഗാമിനീ .. 15
കോശവദ്ഭരിതാ രത്നൈഃ സുഹൃന്മിത്രാര്യബന്ധവഃ .
നിപീതോഽർണവതീരേഷു നാലികേരരസാസവഃ .. 16
ദ്വിഷാമാകമ്പിതാ ഭേക/ഗലാങ്ഗ+ത്വഗി-വാസവഃ .

മച്ഛാസനാങ്കിതാ ജാതാ ദ്വീപാന്തരകുലാചലാഃ .. 17
വിഹൃതം സിദ്ധസേനാസു ദിഗന്തനവഭൂമിഷു .
ഭൂമ്യന്തഭൂഭൃതാം മൂർധ്നി വിശ്രാന്തം മേഘലീലയാ .. 18
ധിയേവോച്ചൈഃപദേ ജ്ഞാനപൂർണയൈകാന്തശീലയാ .
വിലബ്ധാന്യവിനഷ്ടാനി രാഷ്ട്രാനീഷ്ടാർഥകാരിണാ .. 19
രക്ഷാംസ്യപ്യവിനീതാനി ബദ്ധാനി നിഗഡൈർഘനൈഃ .
ധർമാർഥകാമൈരന്യോന്യം ചയാപചയവർജിതൈഃ .. 20
അഖണ്ഡിതൈർമയാ നീതം പീതാതിയശസാ വയഃ .
ഇദാനീം ശഷ്പവിശ്രാന്തപ്രാലേയഭരഭാസുരമ് .. 21
ആഗതം വാർധകം സർവഭോഗസംരമ്ഭമാർജനമ് .
തസ്യോപര്യരയോ രൗദ്രാ ബലവന്തോ രണൈഷിണഃ .. 22
സംഭൂയ സർവതഃ പ്രാപ്താഃ സംദിഗ്ധോ വർതതേ ജയഃ .
തദിഹൈവാനലായാസ്മൈ ദേവായ ജയദായിനേ .. 23
മസ്തകാഹുതിമേവേമാം സമുദ്യമ്യ ദദാമി വൈ .
രാജോവാച .
കൃശാനോ ദേവ മൂർധാഽയം തുഭ്യമാഹുതിതാം ഗതഃ .. 24
മയാ പൂർവം പുരോഡാശ ഇവ ദേവേശ ദീയതേ .
യദി തുഷ്ടോഽസി ഭഗവംസ്തദനേന കൃതേന മേ .. 25
ചത്വാരോ ഭവതഃ കുണ്ഡാത്സ്വദേഹാഃ പ്രോദ്ഭവന്തു മേ .
ബലവന്തഃ ശ്രിയാ ദീപ്താ നാരായണഭുജാ ഇവ .. 26
തൈശ്ചതുർദിക്കമേവാരീന്വധ്യാമഹമവിഘ്നതഃ .
ത്വയാ ച ദർശനം ദേയം മഹ്യം മതിമതേ വിഭോ .. 27
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ സ മഹീപാലഃ ഖഡ്ഗമാദായ ചിച്ഛിദേ .
ശിരഃ കമലമാലോലം ലീലയേവാശു ബാലകഃ .. 28
ഛിന്നമേഷ ശിരോ യാവജ്ജുഹോത്യസിതവർത്മനേ .
താവച്ഛരീരേണ സഹ പപാതാഗ്നൗ സ പാർഥിവഃ .. 29
ഭുക്ത്വാഥ വഹ്നിസ്തം ദേഹം ദദാവസ്മൈ ചതുർഗുണമ് .
മഹതാമുപയുക്തം ഹി സദ്യ ഏവാഭിവർധതേ .. 30
ചതുർമൂർതിരഥോത്തസ്ഥൗ പാവകാദ്ബസുധാധിപഃ .
പ്രജ്വലംസ്തേജസാം പുഞ്ജൈർനാരായണ ഇവാർണവാത് .. 31
തേ ദേഹാസ്തസ്യ ചത്വാരോ വിരേജുർഭാസ്വരത്വിഷഃ .
സഹജാതോത്തമോത്തംസഭൂഷണായുധവാസസഃ .. 32
സകംകടശിരസ്ത്രാണാഃ സമൗലികടകാങ്ഗദാഃ .
സഹാരകുണ്ഡലാഭോഗാഃ സർവാഃ സർവേ മഹാശയാഃ .. 33
സർവ ഏവ സമാകാരാഃ സദൃശാവയവാന്വിതാഃ .
ചഞ്ചലോച്ചൈഃശ്രവഃപ്രഖ്യം ഹയരത്നമവസ്ഥിതാഃ .. 34
സസുവർണശരാപൂർണതൂണീരാഃ സുമഹാശയാഃ .
സമാനഗുണകോദണ്ഡാഃ സമാന-വപുഷഃ ശുഭാഃ .. 35
സമാരോഹന്തി തേ യസ്മിൻപുംസി നാഗേ രഥേ ഹയേ .

സർവേഷാമരിദോഷാണാം നൈവ ഗമ്യോ ഭവത്യസൗ .. 36
പീത്വാ ധൃത്വാ ചിരം കാലം ഗർഭേ പുരുഷതാപിതാഃ .
വേദ്യാമിവ ഹിതാസ്തത്ര സാഗരാ വഡവാർചിഷാ .. 37

രത്നാശ്വദേഹകുസുമോത്കരപൂർണദേഹാ+
ശ്ചത്വാര ഇന്ദുഹസിതൈരവഭാസയന്തഃ .
സന്മൂർതയോ ഹരയ ഏവ യഥാബ്ധയോ വാ
വേദാ ഇവാഹുതിഹുതാദനലാത്പ്രസസ്രുഃ .. 38

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ അഗ്നി+പ്രവേശാദ്-ദേഹലാഭോ നാമ നവാധിക-ശതതമഃ സർഗഃ .. 109 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
28.12.2023